

Det har under 1990-talet skett ett generationsskifte inom den norrbottniska konsten. Under femtio och sextioalet debuterade många autodidakter. Dessa kom att lägga grunden till det konstliv vi har i dag. Nu går dessa pionjärer ur tiden, den ena efter den andra.

Minnesutställningarna på Konstens Hus avlöser varandra och nu har turen kommit till Luleåmålararen Sven Ahlstrand. Han debuterade visserligen sent, först 1974 på Norrbottens Museum, men han tillhörde tvivelsutan femtiotalsgenerationens målare, de som var trogna den norrbottniska landskapstraditionen.

Vid krigsutbrottet 1939 skeppades alla utlandssvenskar som vistades i Paris hem till Sverige. Norrbottenskonstnärerna Charles Portin och Rudolf Gowenius ingick i den kontingenten och vintern 1940-41 kom därför Sven Ahlstrand att studera måleri för Gowenius. Hos honom kom han i kontakt med måleri enligt komplementfärgsteorin. Det vill säga att man med bruket av varma respektive kalla kontrasterande färger i skuggor och blandningar kan styra färgers ljus och klanger. Apelsinen blir intensivare i ljus och kulör om både dess egenskugga och dess slagskugga blandas med eller drar mot blått, det vill säga apelsinens komplementfärg. Färgerna ger då varandra lyskraft och förstärks sinsemellan, förutsatt att de står i ojämnt storleksförhållande. En röd prick i det gröna kan få en fantasisk lyskraft medan i en jämn fördelning mellan rött och grönt tenderar färgerna till att släcka varandra.

Sven Ahlstrands motivkrets handlade för det mesta om hav och skärgård. Dessa motivreferenser fick han naturligt genom att han under större delen av sin barndom tillbringat somrarna ute på ön Kluntarna i Luleå skärgård. Sedermera, som vuxen och seglare, blev han också väl förtrogen med havet som element. Detta sätter tydliga spår i hans måleri. Han laborerade med ljus, atmosfär och stämningar på ett impressionistiskt sätt. I den levnadsteckning som följer med utställningen berättas bland annat om influenser från Turner och Monet, vilket ger syn för sägen i denna minnesutställning. Han arbetade utifrån små skisser gjorda på plats ute i naturen. Dessa lades sedan upp som målningar hemma i ateljen. Han var således ingen friluftsmålare i vanlig mening, utan skisserna var mer att betrakta som avstamp till måleriska äventyr hemma på kammaren. Detta arbetsätt kan förklara skillnaderna i pregnans i bilder där han var väl förtrogen med motiven, som till exempel i havsvyerna jämfört med många av de landskapsmotiv som han också målade. Många av de sistnämnda har inte samma självklara färgmässiga lödighet. Ahlstrand var en utpräglad alaprimamålare, där den enda undermålningen utgjordes av ett färginslag eller någon gammal målning som övermålades. Färgblandningarna hölls dämpade och fördrevs ofta med zinkvitt vilket kan ge en något kritig lite kylig karaktär. Påförandet av färgen gav ju också sin prägel. Penslar, palettkniv, spackelspade men lustigt nog även klubblänkande trumstockar kunde nyttjas vid färganbringandet. Han var således, trots traditionella motiv, inte främmande för experiment och improvisation.

Det var emellertid i havsbilderna som Ahlstrand blommade ut som målare. I bilden *Slör* är stämningen färgmässigt förtrollad. Så kan man också känna inför bilden *Sommarnatt, Brändön* och den lilla fina *Kvällning vid havet*. Å andra sidan kan man uppleva en blixtrande klarhet i exempelvis målningen *Närkamp*, som i penselföring och tydlighet accentuerar tävlande segelbåtar i frisk vind och blixtrande solskensreflexer. En annan mer lågmäld saklighet finns i den fina målningen *Kluntarna, klippor*. Den bilden har ett lugn som påminner om Sven Ahlstrands eget och det är kanske ingen tillfällighet.